

Forord

Den fælles europæiske referenceramme

Sprogundervisningen i Danmark får i disse år vigtige impulser fra Europarådet. Vi tænker måske ikke på det i alle dele af uddannelsessystemet, men i folkeskolens fremmedsprogundervisning og i undervisningen i dansk som andetsprog for voksne er der udviklinger i gang der stammer fra Europarådets sprogprojekter siden 1970'erne og op til nu. Senere vil ideerne måske brede sig til andre dele af uddannelsessystemet.

Flere andre lande er længere fremme i denne udvikling end Danmark er. I Danmark har der nok i mange år været en manglende politisk vilje til at forholde sig til Europarådets arbejde med at gøre sproglige kompetencer sammenlignelige på tværs af de forskellige lande i Europa og dermed lette studie- og arbejdsmobilitet.

Men nu er der muligvis ved at gå hul på bylden. Og straks melder spørgsmålet sig: Er vi indstillede på denne udvikling? Hvad bringer den med sig af godt og skidt? Hvordan kan vi sætte et tilfredsstillende lokalt præg på de fælleseuropæiske ideer om sproglæring og sproglige kompetencer?

Hoveddokumentet i denne forbindelse er 'Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment' (Cambridge University Press, 2001). Det er et værk på 260 sider der præsenterer en detaljeret og sammenhængende forståelse af sproglæring og sproglige kompetencer inden for rammerne af en kommunikativ sprogforståelse.

I samme åndedrag skal nævnes tanker om en europæisk sprogportfolio, en 'mappe' som alle elever i Europa tænkes udstyret med (evt. udformet lidt forskelligt i de forskellige lande), og som skal give et indtryk af netop denne persons sproglige kompetenceprofil og sprogligt-kulturelle erfaringer.

Det er en meget interessant og vigtig udvikling der nu er i gang på sprogområdet i Danmark og i Europa. Hvordan forholder vi os til den? I dette nummer af Sprogforum sætter vi spørgsmålet på dagsordenen gennem en række artikler der på forskellige måder forholder sig til den sproglige mangfoldighed i Europa, til den fælles europæiske referenceramme, og til den europæiske sprogportfolio. Læserne opfordres til at tænke over hvad denne udvikling indebærer for sprogundervisningen i Danmark, og hvordan vi kan få

det bedste ud af den i de forskellige sammenhænge hvor fremmed- og andetsprog læres og sproglæring evalueres.

Indhold

4 *Kronik*

Annette S. Gregersen: En sproglig kanon?

Kronikken i dette nummer er skrevet af Annette Søndergaard Gregersen og kaster et kritisk blik på mulige implikationer og følger af fastlæggelsen af fælles rammer i den fælles europæiske referenceramme for sprog.

7 *David Little: Den Europæiske Sprogportfolio*

I dette nummers første artikel præsenterer David Little Den Europæiske Sprogportfolio: dens baggrund, dens funktion i forhold til Europarådets ønske om øget elevautonomi og dens rammedefinitioner for krav til kommunikative færdigheder.

11 *Eva Kambskard: Min første Sprogportfolio*

Eva Kambsgard fortæller om pilotprojektet Min første Sprogportfolio og dets resultater i forbindelse med omsætningen af Den Europæiske Sprogportfolio's tanker til et dansk bud på en sprogportfolio.

17 • Referencerammen (Oversat af Eva Kambskard)

18 • Selvevalueringskala (Udviklet for dansk af Eva Kambskard)

20 *Peter Villads Vedel: Da dansk som andetsprog for voksne blev europæisk*

I denne artikel beretter Peter Villads Vedel om den fælles europæiske referenceramme for sprog som inspirationskilde til udviklingsarbejdet i forbindelse med de centrale retningslinier for danskundervisningen for voksne udlændinge.

24 *Karen Risager: Den fælles europæiske referenceramme for sprog: Et værktøj med begrænsninger*

Karen Risager kaster i denne artikel et kritisk blik på den europæiske referenceramme for sprog og den tilhørende Europæiske Sprogportfolio som et dokument med sprog- og uddannelsespolitiske implikationer.

28 *Barbara Schmenk: Æstetikken marginaliseret? Den fælles europæiske referenceramme og dens sprogpædagogiske implikationer*

I denne artikel undersøger Barbara Schmenk den fælles europæiske referenceramme for sprog med særligt henblik på den rolle de interkulturelle og æstetiske dimensioner af sprog og sproglæring spiller i dokumentet.

- 33** *Christiane Mißlbeck-Winberg og Iben Böhling: EU og de små nationalsprog*
Christiane Mißlbeck-Winbergs og Iben Böhling-Withs artikel handler om de små sprogs ståsted i forbindelse med europæiske uddannelsesprogrammer, netværker og andre tiltag i forbindelse med sprog og sprogundervisning, der lægger sig i forlængelse af Europakommissionens handlingsplan for sprog-læring og sproglig mangfoldighed.
- 38** *Lisanne Wilken: Sproglige minoriteter og kulturpolitik i den Europæiske Union*
Artiklen af Lisanne Wilken giver et historisk rids over sproglige minoriteters forhold og rettigheder inden for europæiske institutioner som EU-Kommis-sionen og Europaparlamentet fra 1980'erne og op til i dag.
- 43** *Åbne sider*
Leni Dam: 30 års udvikling af elevautonomi i sprogundervisningen
I anledning af Leni Dams udnævnelse som æresdoktor ved Karlstad Universi-tet i Sverige bringer vi en forkortet og bearbejdet version af hendes forelæs-ning om elevautonomi i sprogundervisningen.
- 52** *Anmeldelse*
Nina Hauge Jensen: Det nationale dilemma
Nina Hauge Jensen anmelder Karen Risagers bog: Det nationale dilemma i sprog- og kulturpædagogikken. Et studie i forholdet mellem sprog og kultur.
- 56** *Nyttige netadresser*
Rubrikken giver adresser på udvalgte centrale websider til Den Europæiske Sprogportfolio og den europæiske referenceramme for sprog.
- 58** *Godt Nyt*
Rubrikken Godt Nyt giver et overblik over udvalgt litteratur fra de senere år der er relevant for det aktuelle temanummer og som findes i Danmarks Pæda-gogiske Biblioteks samlinger.
- 61** *Andet Godt Nyt*
Rubrikken Andet Godt Nyt indeholder nogle få udvalgte nye værker i Dan-marks Pædagogiske Biblioteks samlinger.

REDAKTIONEN